

Aakkosellinen luettelo mikrobeista ja infektiolosairauksista

Jos infektiota/ sairautta ei ole luettelossa, potilaan hoidossa käytetään pääsääntöisesti [tavanomaisia varotoimia](#).

Infektio/ sairaus

Suositus (tavanomaisten varotoimien lisäksi)

A

Absessi

Jos eritteet tahraavat ympäristöä, [Kosketusvarotoimet](#).

Muuten [Tavanomaiset varotoimet](#).

Acinetobacter baumannii, Acin MDR

[Kosketusvarotoimet](#),

ks. tarkemmin [Acin MDR-ohje](#).

Adenovirusinfektio

Ks. [ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet](#)

Lastenosastoilla [pisaravarotoimet](#) ja [kosketusvarotoimet](#)

Apinarokko

Kts. M-rokko (ent. apinarokko)

A-streptokokki

Kts. Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)

C

Candida auris

[Kosketusvarotoimet](#),

ks. tarkemmin [C. auris-ohje](#).

Konsultoi infektiolääkärää.

Clostridioides difficile
(ent. clostridium difficile)

[Kosketusvarotoimet](#) oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin [Norovirus-Clostridioides difficile -ohje](#)

Henkilöstö: [Ks. henkilöstön infektiiohje](#)

Covid-19

Ks. Koronavirus

Coxsackievirusinfektio

Ks. enterovirusinfektio.

CPE (karbapenemaasia tuottava enterobakteeri)

[Kosketusvarotoimet](#), ks. tarkemmin [CPE-ohje](#).

Creutzfeld-Jakobin tauti

Erityistoimet instrumenttien osalta, muuten [Tavanomaiset varotoimet](#), Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin [CJD-ohje](#)

Cytomegalovirusinfektio

[Tavanomaiset varotoimet](#).

Cryptosporidium

[Tavanomaiset varotoimet](#).

D

Difteria

Ks. kurkkumätä.

E

Echovirusinfektio

Ks. enterovirusinfektio.

EHEC

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: [kosketusvarotoimet](#) Muilla: [Tavanomaiset varotoimet](#), mielellään 1hh ja oma WC. Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin [THL:n EHEC-ohje](#).

Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

Enterovirusinfektio

Lastenosastoilla: [kosketusvarotoimet](#).

Muilla: [Tavanomaiset varotoimet](#).

Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

ESBL E.coli

Jos inkontinentti, sekava, alle 7-vuotias tai kyseessä riskiosasto: [Kosketusvarotoimet](#)

Muilla: [Tavanomaiset varotoimet](#).

Ks. tarkemmin [ESBL-E.coli -ohje](#).

ESBL Klebsiella pneumoniae

[Kosketusvarotoimet](#), ks. tarkemmin [ESBL-Klebsiella-ohje](#).

Epiglottiitti

[Pisaravarotoimet](#), ks. Haemophilus influenzae B.

G

Gastroenteriitti

[Kosketusvarotoimet](#), ks. tarkemmin [Noro-virus-Clostridioides difficile-ohje](#)

Giardiaasi

Jos eritteet tahraavat ympäristöä: [Kosketusvarotoimet](#)Muutoin: [Tavanomaiset varotoimet](#).**H**

Haavainfektio

Jos eritteet tahraavat ympäristöä: [Kosketusvarotoimet](#)Muutoin: [Tavanomaiset varotoimet](#).

Haemophilus influenzae B

[Pisaravarotoimet](#) 24 h tehoavan mikrobi-lääkehoidon aloituksesta (менингитти, pneumonia, epiglottitiitti).

Hepatiitti A

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: [Kosketusvarotoimet](#)Muilla: [Tavanomaiset varotoimet](#), lisäksi 1hh ja oma WC. Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin [THL:n hepatiitti A- ohje](#). Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#).

Hepatiitti B ja C

[Tavanomaiset varotoimet](#).

Hepatiitti E

[Tavanomaiset varotoimet](#).Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

Herpes simplex

Yleistynyt infektio oireiden ajan: [Kosketusvarotoimet](#), Muutoin: [Tavanomaiset varotoimet](#).

Herpes zoster

Ks. vyöruusu

Hinkuyskä, pertussis

[Pisaravarotoimet](#) 5 vrk tehoavan mikrobi-lääkehoidon aloituksesta, ks. tarkemmin [THL:n hinkuyskäohje](#).Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

HIV

[Tavanomaiset varotoimet](#).**I**

Ihoinfektio	Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet Muuten: Tavanomaiset varotoimet .
Influenssa	Ks. ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet Ks. Torjuntatoimet osastojen influenssa-epidemiassa hus-sairaaloissa
Isorokko (variola)	Ilma- ja kosketusvarotoimet , Ks. HUS tartuntatautien isorokko-ohje
K	
Kampylobakteeri (Campylobacter)	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet , mieluiten 1hh ja oma WC.
Keuhkokuume (pneumonia)	Tavanomaiset varotoimet .
Kihomadot	Tavanomaiset varotoimet .
Klamydiakeuhkokuume (Chlamydia pneumoniae)	Tavanomaiset varotoimet .
Kolera	Tavanomaiset varotoimet , mieluiten 1hh ja oma WC.
Koronavirus	Koronavirusinfektio todettu tai epäily. Ks. Ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet Ks. Ohje kohortoinnista ja altistuneiden selvittämisestä, kun potilaalla todetaan koronavirusinfektio
Kuppa (syfilis, lues)	Tavanomaiset varotoimet .
Kurkkumätä (difteria)	Nielumuoto: Pisaravarotoimet , kunnes vähintään 24 h kuluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut 2 viljelyä ovat negatiiviset, ks. HUS Tartuntatautien kurkkumätäohje .

Ihomuoto: [Kosketusvarotoimet](#), kunnes vähintään 24 h kuluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut näytteet ovat negatiiviset. Ks. [tarkemmin HUS Tartunta-tautien kurkkumätäohje](#)

L

Lapsihalvaus (poliomyeliitti)

[Pisaravarotoimet](#), ks. tarkemmin [HUS tartunta-tautien polio-ohjeet](#)

Lavantauti

Ks. Salmonella typhi

Legionella pneumophila

[Tavanomaiset varotoimet](#), konsultoi legionellatapauksista infektio lääkäriä

Lude

[Tavanomaiset varotoimet](#), ks. tarkemmin [ludeohje](#).

Listeria (Listeria monocytogenes)

[Tavanomaiset varotoimet](#). Konsultoi infektio lääkäriä. Tarkemmin ks. [THL:n listeria-ohje](#)**M**

M-rokko (ent. apinarokko)

[Kosketus-](#), [pisara-](#) ja [ilmavarotoimet](#). Ks. tarkemmin [M-rokon \(ent. apinarokko\) erikoissairaanhoidon ohje](#). Konsultoi apinarokkoepäilyssä infektio lääkäriä.

Malaria

[Tavanomaiset varotoimet](#).

MDRs (moniresistentti gram- negatiivinen sauvabakteeri)

[Kosketusvarotoimet](#)

Meningiitti

Hoidetaan aluksi [pisaravarotoimien](#) mukaan. Kun taudinaiheuttaja on selvillä, potilas, jolla on meningokokin tai Haemophilus influenzae b:n (Hib) aiheuttama meningiitti, hoidetaan [Pisaravarotoimet](#) 24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta. Konsultoi infektio lääkäriä.

Muut aiheuttajat: [Tavanomaiset varotoimet](#).

Meningokokki

[Pisaravarotoimet](#) 24 h tehoavan mikrobi-lääkehoidon aloituksesta, kun meningokokki on eristetty normaalista steriilistä paikasta (esim. likvor ja veri). Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin [HUS tartuntatautien meningokokkiohjeet](#)

MRSA

[Kosketusvarotoimet](#), ks. tarkemmin [MRSA-ohje](#).

Mykoplasma pneumoniae

[Tavanomaiset varotoimet](#).

Märkärupi (Impetigo)

Lastenosastoilla: [Kosketusvarotoimet](#)
Muuten: [Tavanomaiset varotoimet](#).

N**Neutropenia**

[Tavanomaiset varotoimet](#), mieluiten 1hh ja oma WC.

Norovirus

[Kosketusvarotoimet](#) oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin [Norovirus-Clostridioides difficile -ohje](#)

P**Painehaava**

Jos runsaasti erittävä haava: [Kosketusvarotoimet](#)
Muuten: [Tavanomaiset varotoimet](#).

Palovammat

Jos runsaasti erittävä: [Kosketusvarotoimet](#)
Muuten: [Tavanomaiset varotoimet](#).

Parvorokko (parvovirus B 19)

Immuunipuutteisilla koko hoitojakson ajan: [Pisaravarotoimet](#)
Muuten: [Tavanomaiset varotoimet](#).

Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

Pemfigus neonatorum

[Kosketusvarotoimet](#).

Pernarutto (*Bacillus anthracis*)Ks. [HUS tartuntatautien pernarutto-ohjeet](#).

Pikkulavantauti

Ks. Salmonella paratyphi

Pneumocystis jirovecii

[Tavanomaiset varotoimet](#).

Pseudomonas aeruginosa

Jos hälytysjärjestelmätieto ”PseudMDR” tai erittävä

Haava: [Kosketusvarotoimet](#).Muuten: [Tavanomaiset varotoimet](#).**R**

Rabies

Ks. Vesikauhu

Respiratorinen virusinfektio

Ks. [ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet](#)

Respiratory syncytial virus (RSV)

Ks. [ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet](#)

Ripuli, akuutti, infektiöosi

Ks. tarkemmin [Norovirus-Clostridioides difficile-ohje](#)Rutto (*Yersinia pestis*)Ks. [HUS tartuntatautien Rutto-ohje](#)**S**

Salmonellainfektiot

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: [Kosketusvarotoimet](#)

Muilla: [Tavanomaiset varotoimet](#), mieluiten 1hh ja oma WC. ks. Tarkemmin ks. [THL:n salmonellaohje](#). Salmonella typhi ks. kohta Salmonella typhi (lavantauti), Salmonella paratyphi ks. kohta Salmonella paratyphi (pikkulavantauti)
Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

Salmonella paratyphi (pikkulavantauti)

[Tavanomaiset varotoimet](#), mieluiten 1hh ja oma WC. Tarkemmin ks. [THL:n lavantauti- ja pikkulavantautiohje](#)

Salmonella typhi (lavantauti)

[Tavanomaiset varotoimet](#), mieluiten 1hh ja oma WC. Tarkemmin ks. THL:n lavantauti- ja pikkulavantautiohje

Shigella

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: [Kosketusvarotoimet](#)
Muilla: [Tavanomaiset varotoimet](#), mieluiten 1hh ja oma WC
Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

Silmän sidekalvon tulehdus
(Konjunktiviitti)

[Tavanomaiset varotoimet](#)

Sikotauti (parotiitti)

[Pisaravarotoimet](#) 9vrk sylkirauhasturvotuksen alusta. Tarkemmin ks. [HUS tartuntatautien sikotautiohjeet](#)
Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

Staphylococcus aureus -märkärupi

[Tavanomaiset varotoimet](#). [Kosketusvarotoimet](#) lastenosastoilla.

Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)

- Teho-osastolla hoidettava palovamma tai ihoinfektio
- Muu runsaasti erittävä iho- tai pehmytkudosinfektio
- Tonsilliitti tai tulirokko lapsella
- Muut A-streptokokki-infektiot

[Kosketus-](#) ja [pisaravarotoimet](#) 24 h ajan tehoavan hoidon alusta

[Kosketus-](#) ja [pisaravarotoimet](#) 24 h ajan tehoavan hoidon alusta

[Pisaravarotoimet](#) 24 h ajan tehoavan hoidon alusta

[Tavanomaiset varotoimet](#)

Ks. myös [HUS tartuntatautien A-streptokokkiohjeet](#)

Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

Strongyloides

[Kosketusvarotoimet](#), konsultoi infektiolääkäriä.

Syyhy (scabies)

[Kosketusvarotoimet](#) 24 h ensimmäisen hoitokerran päättymisestä, ks. tarkemmin

[Syyhy-ohje.](#)

Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)
T
Tuberkuloosi

Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

- tartuntavaarallinen hengitysteiden tuberkuloosi
- muu kuin hengitysteiden tuberkuloosi

[Ilmavarotoimet](#), ks. tarkemmin [Tuberkuloosi-ohje](#); konsultoi keuhko- tai infektiolääkäriä

[Ilma-](#) ja [kosketusvarotoimet](#) aerosolia tuottavien hoitojen yhteydessä, muuten yleensä [Tavanomaiset varotoimet](#). Ks. tarkemmin [Tuberkuloosi-ohje](#); konsultoi keuhko- tai infektiolääkäriä

Tuhkarokko (morbilli)
[Ilma-](#) ja [kosketusvarotoimet](#) kunnes kulu-
nut 4 vrk ihottuman puhkeamisesta. Kon-
sultoi infektiolääkäriä. Ks. tarkemmin
[HUS tartuntatautien tuhkarokko-ohjeet](#)
Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)
Tulirokko (scarlatina)

Ks. Streptokokki, ryhmä A

Täit (pedikuloosi)
[Tavanomaiset varotoimet](#), ks. tarkemmin
[Täit](#).
Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)
V
Verenvuotokuumeet

Ks. [HUS tartuntatautien Ebola, verenvuotokuumeet -ohjeet](#)
Vesikauhu (rabies)

Ks. [HUS tartuntatautien rabiesohjeet](#)
Vesirokko (varicella)
[Ilma-](#) ja [kosketusvarotoimet](#) kunnes rak-
kulat ovat kuivuneet.
Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)
Vesirokkopneumoniitti
[Ilma-](#) ja [kosketusvarotoimet](#) koko hoito-
jakson ajan.

Vihurirokko (rubella)

[Pisaravarotoimet](#) 7 vrk ihottuman alusta.
Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

VRE

[Kosketusvarotoimet](#), ks. tarkemmin [VRE](#)

Vyöruusu (Herpes zoster)

Paikallinen immuunipuutteisilla: [Ilma-](#) ja [kosketusvarotoimet](#) kunnes rakkulat kuivuneet.
Paikallinen muilla potilailla: [tavanomaiset varotoimet](#), jos vyöruusualue peitettynä.
Jos ei voida peittää (esim. kasvoissa), [kosketusvarotoimet](#).
Yleistynyt vyöruusu: **tarkoittaa tapauksia, joissa vyöruusun aiheuttamat rakkulat leviävät tavallista laajemmin, muistuttaen vesirokkoa.** [Ilma-](#) ja [kosketusvarotoimet](#) kunnes rakkulat kuivuneet.
Henkilöstö: Ks. [henkilöstön infektio-ohje](#)

Y

Yersinia

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: [Kosketusvarotoimet](#)
Muilla: [Tavanomaiset varotoimet](#), mieluiten 1hh ja oma WC.

Muutoshistoria

28.10.2025	Tarkennettu vyöruusukohdassa mitä yleistynyt vyöruusu tarkoittaa; Covid kohdan linkit siirretty koronaviruskohtaan.
27.10.2025	Covid kohdan ohjeistus linkit muutettu uusiksi
22.11.2021	Ohje julkaistu